

Силабус дисципліни

«Гігієна з гігієною дитячого і підліткового віку»

1. Загальна інформація	
Назва факультету	Медичний факультет
Освітня програма (галузь, спеціальність, рівень вищої освіти, форма навчання)	22 «Охорона здоров'я», 228 «Педіатрія», другий (магістерський) рівень вищої освіти, денна форма
Навчальний рік	2023-2024
Назва дисципліни, код (електронна адреса на сайті ЛНМУ імені Данила Галицького)	Модуль 1. Гігієна з гігієною дитячого і підліткового віку, ВБ 3.2. Хірургія з дитячою хірургією, ВБ 3.2.5. Гігієна з гігієною дитячого і підліткового віку, соціальна медицина, громадське здоров'я https://new.meduniv.lviv.ua/kafedry/kafedra-zagalnoyi-gigiyeny-z-ekologiyeyu/
Кафедра (назва, адреса, телефон, e-mail)	Загальної гігієни з екологією, м. Львів, вул. Зелена, 12 тел. +38(032)2762837, e-mail: kaf_genhygiene@meduniv.lviv.ua
Керівник кафедри (контактний e-mail)	Професор, д. мед. н. Федоренко В.І. e-mail: kaf_genhygiene@meduniv.lviv.ua
Рік навчання (рік, на якому реалізується вивчення дисципліни)	Шостий рік навчання
Семестр (семестр, у якому реалізується вивчення дисципліни)	XI-XII
Тип дисципліни/модулю (обов'язкова/вибіркова)	Вибіркова
Викладачі (імена, прізвища, наукові ступені і звання викладачів, які викладають дисципліну, контактний e-mail)	Касіян Ольга Петрівна, к.мед.н., доцент, olhakasiyan@gmail.com Зелена Маріанна Ігорівна, к.мед.н., асист., marianna_zavada@ukr.net Ковалів Марія Омелянівна, к.мед.н., асист., mariakovaliv2015@gmail.com Матисік Світлана Ігорівна, асистент, lana77matysik@gmail.com Юрченко Світлана Теодорівна, к.мед.н., асист., zubsvitlana@gmail.com
Erasmus так/ні (доступність дисципліни для студентів у рамках програми Erasmus+)	ні
Особа, відповідальна за силабус (особа, якій слід надавати коментарі стосовно силабуса, контактний e-mail)	Зелена Маріанна Ігорівна, к.мед.н., асист., marianna_zavada@ukr.net
Кількість кредитів ECTS	2,5
Кількість годин (лекції/практичні заняття/самостійна робота студентів)	Усього – 75 год лекції / практичні заняття / самостійна робота студентів: – / 36 год / 39 год
Мова навчання	українська
Інформація про консультації	Система MISA, веб-сайт кафедри, інформаційні стенди кафедри
Адреса, телефон та регламент роботи клінічної	–

2. Коротка анотація до курсу

Дисципліна «Гігієна з гігієною дитячого і підліткового віку» спрямована на формування у студентів 6 курсу медичного факультету знань щодо оцінки впливу факторів навколишнього середовища на організм, вміння надавати під час практичної діяльності профілактичних рекомендацій щодо збереження і зміцнення здоров'я людини, у т.ч. дітей і підлітків.

“Гігієна з гігієною дитячого і підліткового віку” як дисципліна:

- ґрунтується на вивченні студентами гігієни та екології (2-й рік навчання) й інтегрована з відповідною робочою програмою;

- необхідна лікарям лікувальних профілів під час виконання їх професійної діяльності для формування здорового способу життя, профілактики та діагностики захворювань на підставі вивчення впливу факторів навколишнього середовища на організм людини і її здоров'я як джерел етіологічних факторів ризику виникнення і розповсюдження захворювань.

3. Мета і цілі курсу

1. Метою вивчення дисципліни «Гігієна з гігієною дитячого і підліткового віку» є формування у майбутніх фахівців знань, умінь та компетенцій для забезпечення профілактичного спрямування у практичній діяльності педіатра щодо запобігання виникнення захворювань серед дитячого населення, впливу різних чинників навколишнього середовища на здоров'я дітей та підлітків.

2. Цілі нормативної дисципліни “Гігієна з гігієною дитячого і підліткового віку”: після проходження курсу студент повинен вміти аналізувати стан навколишнього середовища, оцінювати вплив його факторів на здоров'я різних груп населення, у т.ч. дитячого, обґрунтовувати гігієнічні заходи з профілактики захворювань.

3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми другого рівня вищої освіти з підготовки магістрів зі спеціальності 228 «Педіатрія», галузі знань 22 «Охорона здоров'я» дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей:

- **інтегральна компетентність:** здатність застосовувати набуті загальні і фахові компетентності для вирішення складних задач професійної діяльності лікаря-педіатра та практичних проблем у галузі охорони здоров'я на відповідній посаді, сфера застосування яких передбачена визначеними переліками синдромів та симптомів захворювань, невідкладних станів, фізіологічних станів та захворювань, що потребують особливої тактики ведення пацієнтів; лабораторних та інструментальних досліджень, медичних маніпуляцій; питань судової та військової експертизи та/або здійснення інновацій. Здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини (педіатрії). Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії;

- загальні компетентності (ЗК):

ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.

ЗК-5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК-6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-7. Здатність працювати в команді.

ЗК-8. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК-9. Здатність спілкуватись іноземною мовою.

ЗК-10. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

ЗК-11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК-13. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК-14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК):

ФК-2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.

ФК-4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань.

ФК-5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань у пацієнтів різного віку: немовлят, дітей, підлітків та дорослих.

ФК-11. Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

ФК-13. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.

ФК-14. Здатність до планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.

ФК-17. Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума (у т.ч. дітей і підлітків), сім'ї, популяції.

ФК-21. Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ФК-24. Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.

ФК-25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.

Програмні результати навчання:

ПРН-1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

ПРН-2. Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.

ПРН-3. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних (у т.ч. педіатричних) проблем.

ПРН-7. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 4) для пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики (за списком 2).

ПРН-10. Визначати необхідний режим праці, відпочинку та харчування дорослих, дітей і підлітків на підставі заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН-19. Планувати та втілювати систему протиепідемічних та профілактичних заходів щодо виникнення та розповсюдження захворювань серед населення.

ПРН-21. Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних, інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.

ПРН-23. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я людини для оцінки стану захворюваності населення.

ПРН-25. Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.

ПРН-27. Вільно спілкуватися державною та англійською мовою, як усно, так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проєктів.

4. Пререквізити курсу

Навчальна дисципліна базується на вивченні студентами філософії; гігієни з екологією; анатомії людини; фізіології; біологічної хімії; біоетики; мікробіології, вірусології та імунології; медичної та біологічної фізики; медичної біології, паразитології та генетики; соціальної медицини, громадського здоров'я; епідеміології, біобезпеки та принципів доказової медицини; радіаційної медицини; військової гігієни; внутрішньої медицини; професійних хвороб; інфекційних хвороб, у тому числі дитячих; педіатрії.

Для успішного навчання та опанування компетентностями з дисципліни «Гігієна з гігієною дитячого і підліткового віку» студенту необхідно знати:

- законодавство України щодо забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення; методи гігієнічних досліджень; показники індивідуального та популяційного здоров'я; види та методи профілактики; загальні закономірності зв'язку здоров'я з факторами середовища життєдіяльності, принципи формування груп ризику, види ризику;

- гігієнічне значення води та ґрунту, їх роль у виникненні ендемічних та поширених інфекційних захворювань та гельмінтозів серед населення; методи покращення якості води; джерела забруднення води, ґрунту, атмосферного повітря;

- значення раціонального харчування для збереження здоров'я людини; фізіологічні потреби в енергії та харчових речовинах різних груп населення України; значення харчових нутрієнтів у лікувальному харчуванні; методи оцінки харчового статусу; профілактичні заходи щодо запобігання виникненню аліментарних захворювань, зокрема харчових отруєнь;

- гігієнічні вимоги до закладів охорони здоров'я, санітарно-протиепідемічного режиму в закладах охорони здоров'я, профілактики інфекційних хвороб, пов'язаних з наданням медичної допомоги;

- біологічну дію ІВ, якісні та кількісні характеристики радіонуклідів; джерела ІВ; основні види променевого уражень; категорії осіб, що опромінюються; гігієнічне регламентування радіаційного впливу на людину, основи протирадіаційного захисту персоналу та пацієнтів у закладах охорони здоров'я;

- основи санітарного законодавства у галузі гігієни праці; гігієнічну класифікацію праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу; заходи профілактики професійних захворювань, отруєнь і нещасних випадків на виробництві; мету попереднього та періодичних медичних оглядів працівників певних категорій; механізм впливу шкідливих та небезпечних факторів виробничого середовища (фізичних, хімічних, біологічних, психологічних) та умов праці на здоров'я робітників;

- гігієнічні вимоги до аварійно-рятувальних формувань і населення під час НС; принципи організації медичного забезпечення, розміщення, водопостачання, харчування, умов праці ліквідаторів наслідків катастроф та інших надзвичайних ситуацій;

- закономірності росту та розвитку дітей різного віку, методи дослідження та оцінки показників фізичного розвитку; групи здоров'я дітей; критерії готовності дітей до навчання у школі; гігієнічні вимоги до дитячих дошкільних установ і загальноосвітніх закладів середньої освіти, режиму дня, навчально-виховного процесу, розкладу та організації уроків; гігієнічну оцінку шкільних меблів.

5. Програмні результати навчання

Список результатів навчання

Код результату навчання	Зміст результату навчання	Посилання на код матриці компетентностей
Загальні компетентності (ЗК)		
Знання (Зн-1)	Знати способи аналізу, синтезу та подальшого сучасного навчання	ПРН-1,2,3, 7,10,19,21, 23,25,27

<i>Уміння (Ум-1)</i>	Вміти проводити аналіз інформації, приймати обґрунтовані рішення, придбати сучасні знання	
<i>Комунікація (К-1)</i>	Використовувати абстрактне мислення, аналіз та синтез у професійній діяльності	
<i>Автономія та відповідальність (АВ-1)</i>	Відповідати за своєчасне набуття сучасних знань	
<i>Зн-2</i>	Знати сучасні тенденції розвитку галузі та аналізувати їх	ПРН-1,2,3, 7,10,19,21, 23,25,27
<i>Ум-2</i>	Вміти проводити аналіз професійної інформації, приймати обґрунтовані рішення, набувати сучасні знання	
<i>К-2</i>	Використовувати сучасні знання у професійній діяльності	
<i>АВ-2</i>	Відповідати за своєчасне набуття сучасних знань	
<i>Зн-3</i>	Мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання	ПРН-1,2,3, 7,10,19,21, 23,25,27
<i>Ум-3</i>	Вміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності	
<i>К-3</i>	Застосовувати знання в практичних ситуаціях	
<i>АВ-3</i>	Відповідати за прийняття рішень у складних умовах	
<i>Зн-4</i>	Мати глибокі знання із структури професійної діяльності	ПРН-1,2,3, 7,10,19,21, 23,25,27
<i>Ум-4</i>	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань	
<i>К-4</i>	Використовувати знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності	
<i>АВ-4</i>	Відповідати за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності	
<i>Зн-5</i>	Знати види та способи адаптації, принципи дії в новій ситуації	ПРН-1,7,10, 19,21,23, 25,27
<i>Ум-5</i>	Вміти застосовувати засоби саморегуляції, пристосовуватися до нових ситуацій (обставин) життя та діяльності	
<i>К-5</i>	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації	
<i>АВ-5</i>	Відповідати за своєчасне використання методів саморегуляції	
<i>Зн-6</i>	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки	ПРН-1,7,10, 19,21,23, 25,27
<i>Ум-6</i>	Вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування	
<i>К-6</i>	Приймати обґрунтоване рішення	
<i>АВ-6</i>	Відповідати за вибір та тактику способу комунікації	
<i>Зн-7</i>	Знати тактики та стратегії спілкування, способи комунікативної поведінки	ПРН-19, 25,27
<i>Ум-7</i>	Вміти обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи	
<i>К-7</i>	Володіти здатністю працювати в команді	
<i>АВ-7</i>	Відповідати за вибір та тактику способу комунікації	
<i>Зн-8</i>	Знати закони та способи міжособистісної взаємодії	ПРН-19, 25,27
<i>Ум-8</i>	Вміти обирати способи та стратегії спілкування для міжособистісної взаємодії	
<i>К-8</i>	Використовувати навички міжособистісної взаємодії	
<i>АВ-8</i>	Відповідати за вибір та тактику способу комунікації	
<i>Зн-9</i>	Мати базові знання іноземної мови	ПРН-1,2,3, 7,10,19,21, 23,25,27
<i>Ум-9</i>	Вміти спілкуватись іноземною мовою	
<i>К-9</i>	Спілкуватись іноземною мовою	
<i>АВ-9</i>	Відповідати за розвиток професійних знань з використанням іноземної мови	
<i>Зн-10</i>	Мати глибокі знання в галузі інформаційних і комунікаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності	ПРН-1,2,3, 7,10,19,21, 23,25,27
<i>Ум-10</i>	Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у	

	професійній галузі, що потребує оновлення та інтеграції знань	
<i>K-10</i>	Застосовувати навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	
<i>AB-10</i>	Відповідати за розвиток професійних знань та умінь	
<i>Зн-11</i>	Знати способи пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел	ПРН-1,2,3,7,10,19,21,23,25,27
<i>Ум-11</i>	Вміти проводити пошук, опрацьовувати та аналізувати інформації з різних джерел	
<i>K-11</i>	Використовувати проаналізовану інформацію у професійній діяльності	
<i>AB-11</i>	Відповідати за своєчасний пошук, опрацювання і аналіз інформації	
<i>Зн-12</i>	Знати обов'язки та шляхи виконання поставлених завдань	ПРН-1,7,10,19,21,23,25
<i>Ум-12</i>	Вміти визначати мету та завдання, бути наполегливим та сумлінним при виконання обов'язків	
<i>K-12</i>	Використовувати наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків	
<i>AB-12</i>	Відповідати за якісне виконання поставлених завдань	
<i>Зн-13</i>	Знати про існуючі ситуації гендерної нерівності, фактори й умови, що їх викликають	ПРН-19,25
<i>Ум-13</i>	Вміти помічати й адекватно оцінювати ситуації гендерної нерівності в різних сферах життєдіяльності	
<i>K-13</i>	Володіти здатністю не проявляти у своїй поведінці гендерно-дискримінаційних практик	
<i>AB-13</i>	Відповідати за своєчасне вирішення гендерних проблем і конфлікти, якщо вони виникають	
<i>Зн-14</i>	Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні	ПРН-1,25,27
<i>Ум-14</i>	Вміти використовувати свої права, виконувати свої обов'язки, формувати свою громадянську свідомість і діяти відповідно до неї, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні	
<i>K-14</i>	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, дотримуючись верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні	
<i>AB-14</i>	Відповідати за свою громадянську позицію та діяльність	
<i>Зн-15</i>	Знати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій; знати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя	ПРН-1,2,3,19,25
<i>Ум-15</i>	Вміти застосовувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства у професійній діяльності; різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя	
<i>K-15</i>	Діяти на основі моральних, культурних міркувань; використовувати наукові підходи для організації активного відпочинку та ведення здорового способу життя	
<i>AB-15</i>	Відповідати за дотримання моральних і культурних норм і принципів у професійній діяльності; за збереження і своєчасне набуття наукових цінностей; за формування принципів активного відпочинку та навичок здорового способу життя в рамках своєї компетенції	
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)		
<i>Зн-2</i>	Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи, знати стандартні методики проведення лабораторних та інструментальних досліджень за списком 4: дослідження внутрішнього середовища приміщень (показників мікроклімату, природного та штучного	ПРН-1,3,7,19,23

	освітлення, бактеріологічного та хімічного забруднення повітря; хімічні та бактеріологічні дослідження зовнішнього середовища людини (атмосферного повітря, водойм, ґрунту); вимірювання випромінювань (звукового, вібраційного, іонізуючого), індивідуальна радіометрія; хімічне, органолептичне, бактеріологічне дослідження продуктів харчування та питної води; вимірювання ергономічних показників важкості та напруженості праці	
<i>Ум-2</i>	Вміти аналізувати результати лабораторних та інструментальних досліджень за списком 4	
<i>К-2</i>	Використовувати необхідний перелік лабораторних та інструментальних досліджень та оцінювати їх результати за списком 4	
<i>АВ-2</i>	Відповідати за прийняття рішення щодо оцінювання результатів лабораторних та інструментальних досліджень	
<i>Зн-4</i>	Знати основні принципи визначення необхідного режиму праці та відпочинку при профілактиці захворювань	ПРН-1, 10,19
<i>Ум-4</i>	Вміти визначити необхідний режим праці та відпочинку при профілактиці захворювань	
<i>К-4</i>	Використовувати одержані знання та уміння у професійній діяльності	
<i>АВ-4</i>	Відповідати за своєчасне набуття сучасних знань та умінь	
<i>Зн-5</i>	Знати основні принципи визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань у пацієнтів різного віку: немовлят, дітей, підлітків та дорослих	ПРН-1, 10,19
<i>Ум-5</i>	Вміти визначити необхідний характер харчування при лікуванні та профілактиці захворювань у пацієнтів різного віку: немовлят, дітей, підлітків та дорослих	
<i>К-5</i>	Використовувати одержані знання та уміння у професійній діяльності	
<i>АВ-5</i>	Відповідати за своєчасне набуття сучасних знань та умінь	
<i>Зн-11</i>	Знати способи розв'язання медичних проблем у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	ПРН-1,3, 19,23
<i>Ум-11</i>	Вміти розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	
<i>К-11</i>	Використовувати одержані знання та уміння у професійній діяльності	
<i>АВ-11</i>	Відповідати за своєчасне набуття сучасних знань та умінь	
<i>Зн-13</i>	Знати систему санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів серед закріпленого контингенту населення; методичні підходи для оцінки стану навколишнього середовища та наявності чинників, які впливають на стан здоров'я населення в даних умовах; принципи організації раціонального харчування, водопостачання, режиму діяльності та відпочинку, формування сприятливого виробничого середовища, первинної профілактики захворювань і травм; принципи і методи пропаганди здорового способу життя	ПРН-1,3, 19,23
<i>Ум-13</i>	Мати навички аналізу стану здоров'я груп населення та розробки профілактичних заходів; навички щодо складання аналітичної довідки про стан здоров'я населення в залежності від чинників виробничого та навколишнього середовища; вміти організувати пропаганду здорового способу життя, первинної профілактики захворювань та травм населення	
<i>К-13</i>	Застосовувати проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів	
<i>АВ-13</i>	Відповідати за своєчасне та якісне проведення заходів з оцінки стану здоров'я населення, оздоровлення та покращання здоров'я певних контингентів, поліпшення навколишнього середовища, пропаганди здорового способу життя, первинну профілактику захворювань та травм	
<i>Зн-14</i>	Знати принципи планування і проведення профілактичних та	ПРН-1,3

	протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб	19,23
<i>Ум-14</i>	Вміти планувати та проводити профілактичні та протиепідемічні заходи щодо інфекційних хвороб	
<i>К-14</i>	Використовувати одержані знання та уміння у професійній діяльності	
<i>АВ-14</i>	Відповідати за своєчасне набуття сучасних знань та умінь	
<i>Зн-17</i>	Знати методи оцінки здоров'я населення; фактори навколишнього середовища, які негативно впливають на здоров'я населення; методи лабораторних досліджень (за списком 4), оцінки здоров'я певних контингентів, факторів навколишнього середовища та методи визначення зв'язку між ними; заходи профілактики негативного впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я населення; знати соціально-економічні та біологічні детермінанти, які впливають на здоров'я населення; види та методи профілактики для попередження негативного впливу соціально-економічних факторів на здоров'я населення	ПРН-1,3, 19,23
<i>Ум-17</i>	Вміти оцінити стан здоров'я населення, стан навколишнього середовища та негативні фактори впливу на здоров'я; володіти методами лабораторного (за списком 4) аналізу стану здоров'я різних груп населення; вміти формувати профілактичні заходи на підставі даних про зв'язок між станом навколишнього середовища та станом здоров'я певних контингентів населення; оцінювати зв'язок та вплив соціально-економічних та біологічних чинників на здоров'я індивідуума (у т.ч. дітей і підлітків), сім'ї, популяції; вміти планувати профілактичні заходи для попередження негативного впливу соціально-економічних факторів на здоров'я населення та його окремих груп	
<i>К-17</i>	Оцінювати вплив навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума (у т.ч. дітей і підлітків), сім'ї, популяції	
<i>АВ-17</i>	Відповідати за своєчасні висновки щодо стану здоров'я населення на підставі даних негативного впливу факторів навколишнього середовища, соціально-економічних факторів	
<i>Зн-21</i>	Знати тактики та стратегії спілкування, закони та способи комунікативної поведінки	ПРН-1, 19,25
<i>Ум-21</i>	Вміти обирати способи та стратегії спілкування для донесення власних знань, висновків та аргументів з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців	
<i>К-21</i>	Володіти способами та стратегіями спілкування для донесення власних знань, висновків та аргументів з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців	
<i>АВ-21</i>	Відповідати за вибір і тактику донесення власних знань, висновків та аргументів з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців	
<i>Зн-24</i>	Знати сучасні етичні принципи при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами	ПРН-1, 10,25
<i>Ум-24</i>	Вміти дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами	
<i>К-24</i>	Використовувати етичні принципи при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами	
<i>АВ-24</i>	Відповідати за дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами	
<i>Зн-25</i>	Знати принципи професійної та академічної доброчесності, мати знання щодо визначення достовірності отриманих наукових результатів	ПРН-1,2,3, 7,10,19, 21,23,25
<i>Ум-25</i>	Вміти оцінювати дотримання професійної та академічної доброчесності, достовірність отриманих наукових результатів	
<i>К-25</i>	Застосовувати професійну та академічну доброчесність, достовірні наукові результатів у практичній діяльності і навчанні	
<i>АВ-25</i>	Відповідати за дотримання професійної та академічної доброчесності; нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів	

6. Формат і обсяг курсу				
Формат курсу (очний або заочний)		очний		
Вид занять		Кількість годин	Кількість груп	
Лекції (Л)		-		
Практичні (П)		36		
Семінари (С)		-		
Самостійні (СРС)		39		
7. Тематика та зміст курсу				
Код виду занять	Тема	Зміст навчання	Код результату навчання	Викладач
П-1	Законодавство у галузі гігієни та санітарії. Методологічні, методичні основи вивчення впливу чинників довкілля на здоров'я населення. Методологія оцінки ризику впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я населення при проведенні епідеміологічних досліджень	<p>Санітарне законодавство України в галузі забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення. Застосування знань гігієни у практичній діяльності лікарів різного фахового спрямування.</p> <p>Специфічні методи гігієнічних досліджень. Методи вивчення стану навколишнього середовища. Методи вивчення впливу навколишнього середовища на організм і здоров'я. Загальна схема впливу навколишнього середовища на організм людини. Загальна схема епідеміологічного дослідження з виявлення й оцінки зв'язку чинників довкілля зі здоров'ям населення. Сучасне уявлення про здоров'я та соціальне благополуччя. Поняття про індивідуальне, громадське та популяційне здоров'я, його основні критерії та статистичні показники. Взаємозв'язок між станом довкілля та здоров'ям населення.</p> <p>Здоров'я населення як інтегральний критерій оцінки стану навколишнього середовища. Роль чинників довкілля як етіологічних факторів ризику розвитку інфекційної та неінфекційної захворюваності серед населення. Еколого-залежні захворювання неспецифічного характеру, які виникають на тлі зміненого навколишнього середовища (захворювання серцево-судинної та ендокринної системи, патології вагітності, онкології тощо) та еколого-зумовлені захворювання специфічного характеру, коли екологічний фактор є етіологічним чинником розвитку захворювання (ендемичні захворювання, техногенні моногіпермікроелементози тощо), їх профілактика. Сучасний стан екологічної безпеки України. Законодавче та нормативно-правове регулювання екологічної діяльності.</p> <p>Профілактика, її види: громадська та індивідуальна; первинна, вторинна та третинна. Об'єкт, предмет, напрямок діяльності і мета гігієнічної донозологічної діагностики. Основні стратегії профілактики в Україні та у світі.</p> <p>Методологія оцінки ризику. Основні етапи оцінки ризику: ідентифікація шкідливих факторів, оцінка експозиції, встановлення залежності "доза-відповідь" для канцерогенів і неканцерогенів, характеристика ризику, керування ризиком. Методи оцінки експозиції, біомаркери експозиції, ефекту, схильності. Референтна доза та референтна концентрація. Поняття про абсолютний, відносний, атрибутивний, популяційний ризик, їх</p>	<p><i>Загальні</i> Зн 1-15 Ум 1-15 К 1-15 АВ 1-15</p> <p><i>Фахові</i> Зн-2,11,13, 14,17,21,25 Ум-2,11,13, 14,17,21,25 К-2,11,13, 14,17,21,25 АВ-2,11,13, 14,17,21,25</p>	доц. Касіян О.П., ас. Зелена М.І., ас. Ковалів М.О., ас. Матисік С.І., ас. Юрченко С.Т.

		основні характеристики, методи розрахунку. Дослідження за схемою “випадок-контроль”. Прогнозування змін рівня здоров’я населення за станом забруднення атмосферного повітря, води, ґрунту.		
СРС-1	Гігієнічне нормування чинників навколишнього та виробничого середовища як головна ланка в системі профілактичних заходів	<p>Структура основних нормативів якості навколишнього і виробничого середовища. Головні гігієнічні нормативи: ГДК (гранично допустимі концентрації) хімічних речовин, у т.ч. лікарських препаратів, радіоактивних речовин в об’єктах довкілля, ГДК та МДР (максимально допустимі рівні) хімічних речовин у виробничому середовищі та харчових продуктах, ГДК шкідливих мікроорганізмів в об’єктах довкілля і харчових продуктах. Гранично допустимі рівні шкідливих фізичних чинників. ДДД (допустима добова доза), ДКМ (допустима кількість міграції) в середовище з полімерних та інших матеріалів.</p> <p>Принципи гігієнічного нормування хімічних речовин мікробного забруднення об’єктів довкілля. Концентрація пороговості і центральний принцип нормування. Принцип пороговості. Концепція безпороговості прийняттого прийняттого ризику. Експрес-експериментальний метод обґрунтування ГДК (ОБРД - орієнтовно-допустимих рівнів дії). Аварійні ГДК для ліквідаторів надзвичайних ситуацій та населення. Максимально допустимі концентрації (різночасові) – МДК_р. Обґрунтування гігієнічних нормативів шкідливих хімічних речовин у різних середовищах на основі системного підходу.</p> <p>Комбінована, комплексна, поєднана дія чинників довкілля на організм людини. Типи комбінованої дії речовин (за класифікацією ВООЗ). Методи оцінки комбінованої дії. Формула сумарної токсичності.</p>	<p><i>Загальні</i> Зн 1-15 Ум 1-15 К 1-15 АВ 1-15</p> <p><i>Фахові</i> Зн-2,11,13, 17,21,24,25 Ум-2,11,13, 17,21,24,25 К-2,11,13, 17,21,24,25 АВ-2,11,13, 17,21,24,25</p>	доц. Касіян О.П., ас. Зелена М.І., ас. Ковалів М.О., ас. Матисік С.І., ас. Юрченко С.Т.
П-2	Гігієнічні значення якості питної води, ґрунту та атмосферного повітря для збереження здоров’я дитячого населення. Профілактика захворювань, які поширюються водним шляхом, через ґрунт та пов’язані із забрудненням атмосферного повітря	<p>Гігієнічна оцінка безпечності та якості питної води. Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною. Радіаційна безпека питної води, настанова ВООЗ (2018) щодо управління радіоактивністю питної води (скринінгові та рекомендовані рівні).</p> <p>Епідемічне значення води. Водні епідемії, спалахи водно обумовлених кишкових інфекцій в Україні. Класифікація інфекційних хвороб (ВООЗ), у механізмі передачі яких бере участь вода: а) кишкові інфекції (бактерійні, вірусні, протозойні), інфекції дихальних шляхів (бактерійні, вірусні), шкіри та слизових оболонок, кров’яні інфекції, зооантропонози; гельмінтози (гео-, біогельмінтози); б) хвороби шкіри та слизових оболонок; в) захворювання, зумовлені гельмінтами, які живуть у воді; г) трансмісивні інфекції, які поширюють комахи.</p> <p>Ендемічне значення води. Ендемічні хвороби, що пов’язані із вживанням води, їх характеристика. Вплив макро- та мікроелементозів водного походження у виникненні неінфекційних захворювань серед дорослого і дитячого населення.</p> <p>Хронічні інтоксикації, пов’язані з техногенним забрудненням води хімічними речовинами, що перевищують ГДК. Негативні наслідки для здоров’я, пов’язані з хімічними речовинами, що</p>	<p><i>Загальні</i> Зн 1-15 Ум 1-15 К 1-15 АВ 1-15</p> <p><i>Фахові</i> Зн-2,11,13, 14,17,21,25 Ум-2,11,13, 14,17,21,25 К-2,11,13, 14,17,21,25 АВ-2,11,13, 14,17,21,25</p>	доц. Касіян О.П., ас. Зелена М.І., ас. Ковалів М.О., ас. Матисік С.І., ас. Юрченко С.Т.

		<p>надходять у воду в процесі водопідготовки тригалометанами, діоксинами, та хлорорганічне забруднення питної води. Оцінка канцерогенного ризику дії хлорорганічного забруднення води. Профілактика інфекційних та неінфекційних захворювань, що передаються водним шляхом.</p> <p>Геохімічна, геоендемічна характеристика ґрунтів. Вплив забрудненого ґрунту на здоров'я населення та санітарні умови проживання. Роль ґрунту в поширенні інфекційних захворювань та інвазій. Біологічні і хімічні забруднювачі ґрунту. Забруднення екзохімічними речовинами (пестицидами і мінеральними добривами). Технологічні відходи. Радіоактивне забруднення ґрунту. Біогеохімічні провінції та захворювання неінфекційної етіології, фактором передачі яких є ґрунт. Шляхи передачі патогенних мікроорганізмів через ґрунт. Заходи санітарної охорони ґрунту.</p> <p>Санітарне законодавство в галузі охорони атмосферного повітря від забруднень антропогенними чинниками. Гігієнічне значення забруднення атмосферного повітря хімічними поллютантами від стаціонарних та пересувних джерел за умов сучасного урбанізованого середовища. Заходи профілактики гострих та хронічних отруень, хронічних специфічних та неспецифічних захворювань, пов'язаних із шкідливим впливом забруднення атмосферного повітря населених місць хімічними чинниками. Гігієнічне значення фізичних чинників в умовах населених місць. Вплив на організм людини фізичних чинників антропогенного походження. Сучасні проблеми впровадження заходів щодо зниження та запобігання негативного впливу шуму, вібрації, лазерного та електромагнітних випромінювань на здоров'я населення різних вікових груп.</p>		
СРС-2	Гігієнічні вимоги та сучасні підходи до планування та забудови населених пунктів. Урбанізація як соціально-гігієнічна проблема	<p>Гігієнічне значення планування, функціонального зонування, забудови і санітарного благоустрою населених пунктів. Вимоги до вибору території для розташування міст і селищ на сучасному етапі. Значення природно-кліматичних умов та стану довкілля при здійсненні районного планування населених пунктів. Гігієнічні вимоги до благоустрою та інженерного облаштування населених пунктів різного типу.</p> <p>Джерела забруднення поверхневих водойм. Заходи із санітарної охорони водойм. Методи і способи очищення, знезараження, знешкодження побутових і промислових стічних вод. Заходи щодо організації та експлуатації зон санітарної охорони джерел централізованого водопостачання. Заходи щодо запобігання забрудненню підземних вод при експлуатації водозаборів. Самоочищення води відкритих водойм, його гігієнічне значення. Основні принципи санітарної очистки населених місць. Методи видалення, знешкодження та утилізація твердих і рідких відходів побутового та промислового походження. Значення каналізування населених пунктів в профілактиці інфекційних захворювань.</p> <p>Урбанізація як соціально-гігієнічна проблема. Умови життя в населених пунктах і здоров'я</p>	<p><i>Загальні</i> Зн 1-15 Ум 1-15 К 1-15 АВ 1-15</p> <p><i>Фахові</i> Зн-2,13,14, 17,21,25</p> <p>Ум-2,13,14, 17,21,25</p> <p>К-2,13,14, 17,21,25</p> <p>АВ-2,13,14, 17,21,25</p>	доц. Касіян О.П., ас. Зелена М.І., ас. Ковалів М.О., ас. Матисік С.І., ас. Юрченко С.Т.

		<p>населення. Захворювання, спричинені високими темпами урбанізації, їх профілактика. Житло як фактор формування індивідуального здоров'я. Основні гігієнічно значущі фактори житла, їх гігієнічна оцінка. Профілактика захворювань, обумовлених несприятливими зовнішніми та внутрішніми чинниками середовища проживання. Роль зелених насаджень у захисті повітряного середовища населених місць.</p>		
П-3	<p>Фізіолого-гігієнічні основи харчування дітей та підлітків. Профілактика хвороб аліментарного генезу</p>	<p>Харчування як один із факторів збереження здоров'я дитячого населення. Гігієнічні вимоги до побудови харчових раціонів. Раціональне харчування дітей та підлітків. Норми фізіологічних потреб у харчових речовинах та енергії для дітей і підлітків.</p> <p>Організація лікувального харчування та роботи дієтологічної системи в Україні. Принципи лікувального харчування. Оцінка харчового статусу людини за індексом маси тіла як визначального критерію для призначення лікувального харчування. Норми харчування для хворих різних відділень, зокрема дитячих відділень.</p> <p>Захворювання, що прямо або опосередковано пов'язані з харчуванням, причини їх виникнення. Хвороби аліментарної патології. Гіповітамінози і мікроелементози. Аліментарна профілактика ожиріння, захворювань серцево-судинної, ендокринної, травної системи. Профілактика захворювань аліментарного генезу за ВООЗ. Профілактика аліментарних, аліментарно-залежних і трансаліментарних захворювань у дітей. Сучасні погляди на етіологію харчових отруєнь. Профілактика харчових отруєнь мікробного походження. Основні причини інфікування продуктів чи готової їжі. Заходи профілактики харчових отруєнь немікробної природи. Змішані харчові отруєння: мікробні, немікробні, міксти мікробних і немікробних отруєнь. Харчові отруєння невідомої етіології, гіпотези їх виникнення. Порядок розслідування харчових отруєнь в організованих дитячих колективах.</p>	<p><i>Загальні</i> Зн 1-15 Ум 1-15 К 1-15 АВ 1-15</p> <p><i>Фахові</i> Зн-2,5,13,14, 17,21,24,25</p> <p>Ум-2,5,13, 14,17,21, 24,25</p> <p>К-2,5,13,14, 17,21,24,25</p> <p>АВ-2,5,13, 14,17,21, 24,25</p>	<p>доц. Касіян О.П., ас. Зелена М.І., ас. Ковалів М.О., ас. Матисік С.І., ас. Юрченко С.Т.</p>
СРС-3	<p>Особливості харчування людей різних віково-статевих груп та професій</p>	<p>Гігієнічні принципи харчування дітей та підлітків, студентів, вагітних та матерів, які годують груддю, осіб похилого та старечого віку, працівників розумової праці з великим психоемоційним навантаженням, робітників фізичної праці та спортсменів. Обґрунтування фізіологічних норм харчування різних віково-статевих груп населення та професій відповідно до норм фізіологічних потреб населення України в основних харчових речовинах і енергії.</p> <p>Особливості обміну речовин і енергії у дітей та підлітків різного віку. Організація харчування в закладах дошкільної освіти. Особливості харчування в сучасних загальноосвітніх закладах середньої освіти. Харчування вагітних та жінок у період лактації як запорука здоров'я й повноцінного розвитку дитини. Потреба у харчових нутрієнтах та енергії залежно від інтенсивності праці: у працівників розумової праці з великим психоемоційним навантаженням, у тому числі студентів; робітників фізичної праці</p>	<p><i>Загальні</i> Зн 1-15 Ум 1-15 К 1-15 АВ 1-15</p> <p><i>Фахові</i> Зн-2,5,13, 14,17,21, 24,25</p> <p>Ум-2,5,13, 14,17,21, 24,25</p> <p>К-2,5,13, 14,17,21, 24,25</p> <p>АВ-2,5,13, 14,17,21, 24,25</p>	<p>доц. Касіян О.П., ас. Зелена М.І., ас. Ковалів М.О., ас. Матисік С.І., ас. Юрченко С.Т.</p>

		та спортсменів. Харчові геропротектори як істотне доповнення до комплексних заходів оздоровлення людей старшого віку. Принципи геродієтичного харчування. Особливості співвідношення білків, жирів та вуглеводів, вмісту вітамінів та мінералів у харчових раціонах геродієтичного призначення. Заходи профілактики аліментарних, аліментарно-залежних і трансаліментарних захворювань серед людей різних віко-статевих груп та професій. Генетично модифіковані продукти як гігієнічна проблема на сучасному етапі.		
П-4	Гігієнічні аспекти лікувально-охоронного режиму лікарень, зокрема дитячих відділень, та профілактики інфекційних хвороб, пов'язаних з наданням медичної допомоги	<p>Гігієнічне значення оптимального режиму експлуатації різнопрофільних лікарень. Фактори лікарняного середовища, що впливають на умови перебування та ефективність лікування хворих в сучасних умовах. Гігієнічні вимоги до санітарно-технічного обладнання (вентиляції природної та штучної, кондиціонування), мікрокліматичних умов, природного та штучного освітлення, внутрішньолікарняного шуму. Профілактика негативного впливу факторів лікарняного середовища на хворих, забезпечення повного гігієнічного, соматичного та психічного комфорту хворому. Порядок приймання та виписки хворих, особливості прийому хворих дитячого, акушерського, інфекційного відділень.</p> <p>Комплекс профілактичних заходів щодо профілактики інфекційних хвороб, пов'язаних з наданням медичної допомоги: санація повітряного середовища, особиста гігієна медичного персоналу і хворих, медичний контроль за станом здоров'я і носійством персоналу, виявлення та ізоляція інфекційних хворих, санація носіїв інфекції, об'єктивний контроль бактеріального обміненія повітря, поверхонь, інструменту, підвищення стійкості хворих та персоналу до несприятливих факторів (раціональне вітамінізоване харчування, планова та екстрена імунізація). Особливості організації роботи лікувальних закладів в умовах пандемії та карантинних обмежень. Запровадження особливих заходів безпеки для медичних працівників та пацієнтів у закладах охорони здоров'я, дотримання правил інфекційного контролю медичними працівниками за джерелами інфікування збудником SARS-CoV-2, використання засобів індивідуального захисту.</p> <p>Джерела забруднення навколишнього середовища медичними відходами. Санітарно-протиепідемічні правила і норми щодо поводження з медичними відходами; видалення, знезараження та утилізація твердих і рідких відходів. Радіаційна безпека персоналу та пацієнтів в лікувальних закладах при проведенні рентгенодіагностичних діагностичних та лікувальних процедур. Регламенти радіаційної безпеки для персоналу лікувальних закладів та пацієнтів, поняття про діагностичні референтні рівні для рентгенографічних досліджень пацієнтів (НРБУ-97, НРБУ-97/Д-2000, ОСПУ-05 тощо). Шляхи зниження променевого навантаження персоналу та пацієнтів лікувальних закладів.</p>	<p><i>Загальні</i> Зн 1-15 Ум 1-15 К 1-15 АВ 1-15</p> <p><i>Фахові</i> Зн-2,11,13, 14,17,21, 24,25</p> <p>Ум-2,11,13, 14,17,21, 24,25</p> <p>К-2,11,13, 14,17,21, 24,25</p> <p>АВ-2,11,13, 14,17,21, 24,25</p>	доц. Касіян О.П., ас. Зелена М.І., ас. Ковалів М.О., ас. Матисік С.І., ас. Юрченко С.Т.

СРС-4	Основні принципи	Класифікація	радіонуклідних	джерел	<i>Загальні</i>	доц. Касіян О.П.,
-------	------------------	--------------	----------------	--------	-----------------	-------------------

	радіаційної безпеки при роботі з радіонуклідними джерелами в медичній практиці	іонізуючого випромінювання (ДІВ), які використовуються в медичній практиці. Загальні правила радіаційної безпеки використання радіонуклідних ДІВ у медицині. Вимоги до забезпечення радіаційної безпеки персоналу і пацієнтів. Основні гігієнічні вимоги до санітарно-технічного та протирадіаційного обладнання радіологічних відділень лікувально-профілактичних закладів (для дистанційної і контактної променевої терапії, для лікування відкритими джерелами). Гігієнічні норми мікроклімату, повітряного середовища, вентиляції, природного та штучного освітлення цих відділень. Організація радіаційного контролю. Медичний контроль за станом здоров'я персоналу.	<i>Зн 1-15 Ум 1-15 К 1-15 АВ 1-15</i> <i>Фахові Зн-2,13,17, 21,24,25 Ум-2,13,17, 21,24,25 К-2,13,17, 21,24,25 АВ-2,13,17, 21,24,25</i>	ас. Зелена М.І., ас. Ковалів М.О., ас. Матисік С.І., ас. Юрченко С.Т.
П-5	Законодавчі основи медико-профілактичного забезпечення працівників. Заходи профілактики виробничо-обумовленої патології, професійних захворювань і отруєнь	Сучасні аспекти законодавства України з гігієни праці. Види праці, їх фізіолого-гігієнічна характеристика. Фізична праця, її важкість; розумова праця, її напруженість, критерії важкості та напруженості. Методи оцінки режимів праці та відпочинку. Наукове обґрунтування розвитку втоми і перевтоми. Гігієнічне значення шкідливих та небезпечних чинників виробничого середовища: фізичних (мікроклімат, освітлення, вентиляція, шум, вібрація, неіонізуючі електромагнітні випромінювання), хімічних (пил, виробничі отрути), біологічних (патогенні мікроорганізми: бактерії, віруси, гриби, найпростіші, рикетсії, спірохети, продукти їх життєдіяльності) та психофізіологічних (статичні та динамічні фізичні перевантаження, нервово-психічні перевантаження: розумове перевантаження, перенапруження аналізаторів, монотонність праці). Принципи і критерії гігієнічної оцінки праці та її класифікації за ступенем важкості та напруженості, шкідливості та небезпечності. Особливості умов праці лікарів різних спеціальностей. Попередні та періодичні медичні огляди робітників, мета їх проведення. Розслідування випадків професійних захворювань і отруєнь, організація, оформлення облікової та звітної документації. Перелік медичних протипоказань до роботи зі шкідливими та небезпечними факторами виробничого середовища та трудового процесу. Перелік професійних захворювань. Заходи профілактики виробничо-обумовленої патології, професійних захворювань та отруєнь. Техніка безпеки, виробнича санітарія, санітарна освіта робітників як засоби профілактики професійних захворювань і отруєнь. Профілактичні заходи з раціоналізації трудового процесу.	<i>Загальні Зн 1-15 Ум 1-15 К 1-15 АВ 1-15</i> <i>Фахові Зн-2,4,11, 13,17,21,25 Ум-2,4,11, 13,17,21,25 К-2,4,11, 13,17,21,25 АВ-2,4,11, 13,17,21,25</i>	доц. Касіян О.П., ас. Зелена М.І., ас. Ковалів М.О., ас. Матисік С.І., ас. Юрченко С.Т.
СРС-5	Організація санітарного нагляду при надзвичайних ситуаціях. Концепція проживання населення на територіях з підвищеними рівнями радіоактивного забруднення	Визначення та класифікація надзвичайних ситуацій (НС), їх вплив на санітарно-гігієнічні умови проживання населення. Гігієнічне забезпечення умов праці військових і цивільних формувань при НС. Принципи організації санітарного нагляду за умовами праці особового складу аварійно-рятувальних формувань під час НС. Профілактичні заходи зниження негативної дії шкідливих і небезпечних умов і характеру праці на здоров'я та працездатність ліквідаторів НС. Клінічні та психофізіологічні методи оцінки працездатності та стомлення ліквідаторів наслідків НС. Класифікація ЗІЗ, що застосовуються при НС.	<i>Загальні Зн 1-15 Ум 1-15 К 1-15 АВ 1-15</i> <i>Фахові Зн-2,4,5,11, 13,14,17, 21,25 Ум-2,4,5,11, 13,14,17, 21,25</i>	доц. Касіян О.П., ас. Зелена М.І., ас. Ковалів М.О., ас. Матисік С.І., ас. Юрченко С.Т.

		<p>Принципи та форми організації харчування та водопостачання рятувальних формувань і потерпілого населення під час НС.</p> <p>Радіаційні та ядерні аварії, фактори, що визначають їх небезпеку для населення та навколишнього середовища. Особливості аварії на Чорнобильській АЕС.</p> <p>Зонування територій, які зазнали радіоактивного забруднення внаслідок аварії на ЧАЕС. Сутність «Концепції проживання населення України на територіях з підвищеними рівнями радіоактивного забруднення» та закону України «Про правовий режим територій, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи». Категорії постраждалих осіб і шляхи впливу аварії на їх здоров'я. Гігієнічна характеристика радіоактивного забруднення довкілля внаслідок аварії на ЧАЕС, характеристика основних дозоутворюючих радіонуклідів, шляхи забруднення ними об'єктів довкілля. Йодна профілактика як один із шляхів запобігання накопиченню в організмі та щитоподібній залозі радіоактивних ізотопів йоду. Гігієнічні регламенти аварійного опромінення персоналу та населення під час ліквідації наслідків радіаційної аварії.</p>	<p><i>K-2,4,5,11, 13,14,17, 21,25</i></p> <p><i>AB-2,4,5,11, 13,14,17, 21,25</i></p>	
П-6	Сучасні критерії оцінки здоров'я та фізичного розвитку дітей та підлітків. Гігієнічні вимоги до організації навчально-виховного процесу у закладах дошкільної освіти і загальноосвітніх закладах середньої освіти	<p>Особливості формування здоров'я дитячого населення на сучасному етапі. Сучасні методичні підходи до вивчення й оцінки стану здоров'я дітей, аналізу взаємозв'язку показників здоров'я дитячого населення з впливом чинників довкілля.</p> <p>Фізичний розвиток як основний показник здоров'я, методи його дослідження та оцінки. Фактори, що формують фізичний розвиток. Алгоритм вивчення фізичного розвитку. Поняття про регіональні стандарти фізичного розвитку. Тенденції динаміки фізичного розвитку дітей у сучасних умовах, їх зв'язок зі станом здоров'я. Територіальні особливості фізичного розвитку дітей (міські, сільські, регіональні). Сучасні методи оцінки фізичного розвитку дітей та підлітків (метод шкал регресії, комплексний метод, за стандартами ВООЗ, метод центильних шкал, метод індексів). Соматотип і фізичний розвиток. Критерії та методи оцінки фізичного розвитку дітей шкільного віку. Територіальні особливості фізичного розвитку дітей, які мешкають у сільській та міській місцевостях. Закономірності динаміки фізичного розвитку дітей дошкільного і шкільного віку різних регіонів України, Львівської області і м. Львова.</p> <p>Законодавство України щодо вимог до закладів дошкільної освіти і загальноосвітніх закладів середньої освіти. Основні вимоги до мікрокліматичних параметрів, природного та штучного освітлення, вентиляції, водопостачання, опалення, рівнів шуму та вібрації, утримання басейнів, санвузлів, організації медичного обслуговування, робочого простору в закладах дошкільної освіти і загальноосвітніх закладах середньої освіти. Методика оцінки навчально-виховного процесу у дитячих закладах. Організація навчання дітей з особливими потребами. Гігієнічна оцінка обладнання дитячих</p>	<p><i>Загальні</i></p> <p><i>Зн 1-15</i></p> <p><i>Ум 1-15</i></p> <p><i>К 1-15</i></p> <p><i>AB 1-15</i></p> <p><i>Фахові</i></p> <p><i>Зн-2,4,13, 17,21,25</i></p> <p><i>Ум-2,4,13, 17,21,25</i></p> <p><i>К-2,4,13, 17,21,25</i></p> <p><i>AB-2,4,13, 17,21,25</i></p>	доц. Касян О.П., ас. Зелена М.І., ас. Ковалів М.О., ас. Матисік С.І., ас. Юрченко С.Т.

		<p>закладів. Профілактичні рекомендації щодо покращання організації навчально-виховного процесу в навчальних закладах різного типу та запобігання розвитку шкільних хвороб.</p> <p>Засоби та форми фізичного виховання в дитячих закладах. Профілактика захворювань, зумовлених нераціональною організацією фізичного виховання. Фізіолого-гігієнічні основи оцінки уроку фізичної культури. Групи фізичного виховання. Лікарський контроль за організацією занять фізичною культурою. Гігієнічні вимоги до місць проведення занять з фізичного виховання.</p> <p>Значення трудового виховання і навчання в дитячих закладах. Форми трудової діяльності дітей і підлітків. Вплив на їх організм трудових процесів, режимів праці та відпочинку.</p> <p>Гігієнічні вимоги до організації роботи учнів у комп'ютерних класах, нормування часу роботи з технічними засобами навчання.</p> <p>Організація позашкільної діяльності дітей та підлітків як невід'ємна частина цілісної системи освіти, її позитивний вплив на творчий розвиток особистості.</p>		
СРС-6	Гігієнічні основи здорового способу життя. Медико-соціальні проблеми профілактики шкідливих звичок серед дітей та підлітків	<p>Здоровий спосіб життя: мотивація та життєві компетентності. Наукові підходи до визначення чинників здорового способу життя. Здоровий спосіб життя як засіб збереження і зміцнення здоров'я дітей та підлітків. Основні цілі роботи лікаря щодо формування серед населення сприятливих для здоров'я навичок, особистої відповідальності за своє життя. Формування здорового способу життя в сучасних екологічних умовах: профілактика гіподинамії, заняття фізичною культурою й спортом; загартування організму; раціональний режим праці й відпочинку; дотримання особистої гігієни; режим раціонального й збалансованого харчування; відмова від шкідливих звичок.</p> <p>Шкідливі та небезпечні звички як загроза здоровому способу життя дітей та підлітків, у тому числі серед студентів, на сучасному етапі. Основні причини поширення шкідливих звичок серед молоді. Руйнівна дія на фізичний стан та психічне здоров'я активного та пасивного паління тютюну та електронних сигарет, надмірного вживання алкоголю, наркотичних та токсичних засобів у дитячому та підлітковому віці. Особливості впливу шкідливих та небезпечних чинників на здоров'я жінок. Актуальність проблеми комп'ютерної залежності серед дітей та підлітків. Вплив на їх здоров'я комп'ютерної техніки та гаджетів.</p> <p>Профілактика шкідливих звичок серед населення. Програма здорового способу життя. Організація медичного контролю за формуванням здоров'я дітей та підлітків.</p>	<p><i>Загальні</i> Зн 1-15 Ум 1-15 К 1-15 АВ 1-15</p> <p><i>Фахові</i> Зн-2,11,13, 17,21,25 Ум-2,11,13, 17,21,25 К-2,11,13, 17,21,25 АВ-2,11,13, 17,21,25</p>	доц. Касіян О.П., ас. Зелена М.І., ас. Ковалів М.О., ас. Матисік С.І., ас. Юрченко С.Т.
<p>У навчальному процесі при викладанні дисципліни “Гігієна з гігієною дитячого і підліткового віку ” використовуються традиційні методи навчання: словесні (бесіда), наочні (ілюстрація, демонстрація), практичні (виконання практичних робіт, розв'язання ситуаційних задач для вироблення вмінь і навичок). Методи навчально-пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний, проблемного викладу, пошуковий, дослідницький, методи</p>				

стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності, методи контролю і самоконтролю (контроль і корекція з боку викладача, самоконтроль і самокорекція, взаємоконтроль і взаємокорекція).

8. Верифікація результатів навчання

Поточний контроль

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни. При цьому враховується усі види робіт, передбачені навчальною програмою. Студент отримує оцінку з кожної теми. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності включає контроль теоретичної та практичної підготовки. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали.

Код результату навчання	Код виду занять	Спосіб верифікації результатів навчання	Критерії зарахування	
<p><i>Загальні</i> Зн 1-15, Ум 1-15 К 1-15 АВ 1-15</p> <p><i>Фахові</i> Зн-2,4,5,11, 13,14,17, 21,24,25</p> <p>Ум-2,4,5,11, 13,14,17, 21,24,25</p> <p>К-2,4,5,11, 13,14,17, 21,24,25</p> <p>АВ-2,4,5,11, 13,14,17, 21,24,25</p>	<p><i>П-1 –</i> <i>П-6</i></p>	Навчальні практичні завдання виконуються студентами у навчальній аудиторії відповідно до методичних вказівок до практичного заняття. Студент на практичному занятті повинен оформити протокол із розв'язком ситуаційних задач і виконанням завдань, володіти теоретичним матеріалом. Окрім того, він виконує письмову контрольну роботу, яка включає тестові завдання і ситуаційну задачу. Протокол наприкінці заняття підписується викладачем.	Максимальний бал – 5 Мінімальний бал – 3	
		Тестовий контроль		
		Студент правильно відповів на 90-100% тестів формату А	Відмінно “5”	
		Студент правильно відповів на 70-89% тестів формату А	Добре “4”	
		Студент правильно відповів на 50-69% тестів формату А	Задовільно “3”	
		Студент відповів менше, ніж на 50% тестів формату А	Незадовільно “2”	
		Оцінювання теоретичного матеріалу		
		Тісно пов'язує теорію з практикою і правильно демонструє виконання практичних навичок. Правильно, чітко, логічно і повно відповідає на стандартизоване питання поточної теми, включно з питаннями самостійної роботи.	Відмінно “5”	
		Правильно, по суті відповідає на стандартизоване питання поточної теми і самостійної роботи до неї. Володіє необхідними практичними навиками і прийомами їх виконання в обсязі, що перевищує необхідний мінімум.	Добре “4”	
		Неповно відповідає на стандартизоване питання поточної теми і самостійної роботи до неї. Не може самостійно побудувати чітку, логічну відповідь. Під час демонстрації практичних навичок робить помилки, володіє лише обов'язковим мінімумом методів дослідження.	Задовільно “3”	
Не володіє матеріалом поточної теми, не може побудувати логічну відповідь. Під час демонстрації практичних навичок робить значні, грубі помилки.	Незадовільно “2”			

Оцінювання вирішення ситуаційних задач		
	Вільно вирішує ситуаційну задачу, вміє узагальнювати матеріал, володіє методами гігієнічних досліджень.	Відмінно "5"
	Правильно використовує теоретичні знання про вирішення ситуаційної задачі.	Добре "4"
	Під час розв'язання ситуаційної задачі робить помилки, володіє лише обов'язковим мінімумом методів дослідження.	Задовільно "3"
	Під час розв'язання ситуаційної задачі робить значні, грубі помилки.	Незадовільно "2"
CPC-1 – CPC-6	Самостійна робота	
	Самостійна робота студентів при підготовці до практичного заняття оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Виконання тем, що винесені лише на самостійну роботу, перевіряється викладачем під час заключного контролю і їх зарахування фіксується в академічному журналі.	Зарахування проводиться за двобальною шкалою: «зараховано» / «незараховано»
	Студент правильно відповів на 70-100% тестів, повністю і правильно виконав завдання і розв'язав ситуаційні задачі відповідно до методичних рекомендацій.	«зараховано»
	Студент відповів менше, ніж на 50% тестів, не виконав у повному обсязі завдання і ситуаційні задачі.	«не зараховано»
Підсумковий контроль		
Загальна система оцінювання	Участь у роботі впродовж семестру / залік – 100% за 200-бальною шкалою	
Шкали оцінювання	Традиційна 4-бальна шкала, багатобальна (200-бальна) шкала, рейтингова шкала ECTS	
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент відвідав усі практичні заняття і отримав не менше, ніж 120 балів за поточну успішність	
Вид підсумкового контролю	Методика проведення підсумкового контролю	Критерії зарахування
Залік	Мають бути зараховані усі теми, винесені на поточний контроль. Оцінки з 4-бальної шкали конвертуються у бали за багатобальною (200-бальною) шкалою відповідно до Положення «Критерії, правила і процедури оцінювання результатів навчальної діяльності студентів»	Максимальна кількість балів – 200 Мінімальна кількість балів – 120
<p>Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за 4-бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:</p> $X = \frac{CA \times 200}{5}$ <p>Таблиця перерахунку за 200-бальною шкалою:</p>		

**ПЕРЕРАХУНОК СЕРЕДНЬОЇ ОЦІНКИ ЗА ПОТОЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ
У БАГАТОБАЛЬНУ ШКАЛУ ДЛЯ ДИСЦИПЛІН, ЩО ЗАВЕРШУЮТЬСЯ ЗАЛІКОМ**

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4,47	179	3,94	158	3,42	137
4,97	199	4,45	178	3,92	157	3,4	136
4,95	198	4,42	177	3,89	156	3,37	135
4,92	197	4,4	176	3,87	155	3,35	134
4,9	196	4,37	175	3,84	154	3,32	133
4,87	195	4,35	174	3,82	153	3,3	132
4,85	194	4,32	173	3,79	152	3,27	131
4,82	193	4,3	172	3,97	151	3,25	130
4,8	192	4,27	171	3,74	150	3,22	129
4,77	191	4,24	170	3,72	149	3,2	128
4,75	190	4,22	169	3,7	148	3,17	127
4,72	189	4,19	168	3,67	147	3,15	126
4,7	188	4,17	167	3,65	146	3,12	125
4,67	187	4,14	166	3,62	145	3,1	124
4,65	186	4,12	165	3,6	144	3,07	123
4,62	185	4,09	164	3,57	143	3,05	122
4,6	184	4,07	163	3,55	142	3,02	121
4,57	183	4,04	162	3,52	141	3	120
4,55	182	4,02	161	3,5	140	менше 3	недостатньо
4,52	181	3,99	160	3,47	139		
4,5	180	3,97	159	3,45	138		

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму конвертуються у традиційну 4-бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-бальною шкалою
Від 170 до 200	5
Від 140 до 169	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	2

Оцінка ECTS у традиційну шкалу не конвертується, оскільки шкала ECTS та чотирибальна шкала незалежні.

9. Політика курсу

Дотримання принципів та норм етики і деонтології. Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни “Гігієна з гігієною дитячого і підліткового віку”;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Пропущені практичні заняття студент опановує самостійно в позааудиторний час (теоретичні питання навчальної теми, вирішення контрольних тестів, ситуаційних задач) з наступним виконанням навчальних завдань під час відпрацювань згідно з графіком.

10. Література

Основна:

1. Гігієна та екологія : підручник / за заг. ред. В.Г. Бардова. Вінниця : Нова Книга, 2020. 472 с.

Допоміжна:

1. Гігієна та екологія : підручник / К.О. Пашко, М.О. Кашуба, О.В. Лотоцька та ін. Тернопіль : ТДМУ, 2020. 629 с.

2. Охорона праці в медичній галузі : підручник / за заг. ред. О.П. Яворовського. Київ : ВСВ «Медицина», 2021. 488 с.

3. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» (1994, із змінами від 03.11.2022 р.).

4. Закон України «Про захист населення від інфекційних хвороб» (2000, із змінами від 13.12.2022 р.).

5. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з метою підвищення спроможності системи охорони здоров'я України протидіяти поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» (2020).

6. Закон України “Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів” (1997, із змінами від 13.12.2022 р.).

7. Закон України “Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи” (1991, із змінами від 21.04.2022 р.).

8. Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною. ДСанПіН 2.2.4-171-10 (із змінами від 18.02.2022 р.).

9. Гігієнічні регламенти допустимого вмісту хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених місць : затв. наказом МОЗ України № 52 від 14.01.2020 р. (із змінами від 05.08.2021 р.).

10. Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів : затв. наказом МОЗ України № 173 від 19.06.1996 р. із змінами 18.05.2018 р.

11. Державні санітарні норми “Допустимі рівні шуму в приміщеннях житлових та громадських будинків і на території житлової забудови” : затв. наказом МОЗ України № 463 від 22.02.2019 р.

12. Норми фізіологічних потреб населення України в основних харчових речовинах і енергії : затв. наказом МОЗ України № 1073 від 03.09.2017 р.

13. ДСанПіН “Гігієнічні вимоги до розміщення, облаштування, обладнання та експлуатації перинатальних центрів” : затв. наказом МОЗ України № 55 від 26.01.2012 р. (із змінами від 03.08.2021 р.).

14. Організація профілактики інфекцій та інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я та установах / закладах надання соціальних послуг / соціального захисту населення : затв. наказом МОЗ України № 1614 від 03.08.2021 р.

15. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві : затв. постановою КМ України № 337 від 17.04.2019 р. (із змінами від 04.02.2023 р.).

16. Перелік професійних захворювань : затв. постанова КМ України № 1662 від 08.11.2000 р. (із змінами від 13.05.2020 р.).

17. Будинки і споруди. Заклади дошкільної освіти. ДБН В.2.2-4:2018.

18. Будинки і споруди. Заклади освіти. ДБН В.2.2-3:2018.

19. Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти : затв. наказом МОЗ України № 2205 від 25.09.2020 р. (із змінами від 01.08.2022 р.).

20. Санітарний регламент для дошкільних навчальних закладів : затв. наказом МОЗ України № 234 від 24.03.2016 р. (із змінами від 01.08.2022 р.).

21. Загальні правила радіаційної безпеки використання джерел іонізуючого випромінювання у медицині : затв. наказом Державної інспекції ядерного регулювання України і МОЗ України № 51/151 від 16.02.2017 р.

22. Наказ МОЗ України від 23.05.2018 р. № 981 «Про затвердження перекладу Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я та Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я дітей і підлітків» (у редакції наказу МОЗ України від 21.12.2018 р. № 2449).

23. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 25.04.2023 р. № 372-р «Про затвердження плану заходів на 2023-2024 роки з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року» (п.п. 109, 110).

11. Обладнання, матеріально-технічне і програмне забезпечення дисципліни

- Освітньо-професійна програма «Медицина» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 228 «Педіатрія», галузі знань 22 «Охорона здоров'я», кваліфікація освітня «Магістр педіатрії», кваліфікація професійна «Лікар». Львів, 2022.

- Робоча навчальна програма дисципліни.

- Методичні рекомендації для викладачів до кожної теми практичних занять.

- Методичні рекомендації для студентів до кожної теми практичних занять.

- Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів.

- Тестові та контрольні завдання до практичних занять.

- Ситуаційні задачі до тем практичних занять та самостійних робіт.

- Перелік питань та практичних навичок до підсумкового контролю.

- Нормативно-законодавчі документи.

- Демонстраційні матеріали, інструкції до використання технічних засобів навчання

- Електронні освітні ресурси (ЕОР):

• Навчально-методичні (робоча навчальна програма, силабус, тематичні плани практичних і самостійних занять).

• Методичні рекомендації для студентів до практичних та самостійних робіт.

• Навчальні (підручники, посібники).

• Допоміжні (офіційні нормативно-законодавчі документи).

• ЕОР для контролю знань студентів (тестові завдання різного рівня складності і ситуаційні задачі до кожної теми практичних занять і тем, які винесені на самостійне вивчення). Інформаційні ресурси Офіційні веб-ресурси Президента України, Верховної ради України, Міністерства освіти та науки, Міністерства охорони здоров'я та інших центральних органів влади України, веб-ресурс Львівського національного медичного університету (ЛНМУ) імені Данила Галицького, веб-сайт кафедри загальної гігієни з екологією ЛНМУ імені Данила Галицького, освітні портали вищих медичних навчальних закладів України.

Інформаційні ресурси

Офіційні веб-ресурси Президента України, Верховної ради України, Міністерства освіти та науки, Міністерства охорони здоров'я та інших центральних органів влади України, веб-ресурс ЛНМУ імені Данила Галицького (<http://meduniv.lviv.ua>), веб-сайт кафедри загальної гігієни з екологією ЛНМУ імені Данила Галицького, освітні портали вищих медичних навчальних закладів України.

Електронні освітні ресурси для контролю знань студентів на платформі дистанційного навчання Misa, електронні підручники та навчальні посібники.

12. Додаткова інформація

Відповідальний за освітній процес кафедри: доц. Кіцула Л.М., e-mail: kitsula.l.m.lnmu@gmail.com

Керівник студентського наукового гуртка: доц. Козак Л.П., e-mail: kozak.l.p.lnmu@gmail.com

Місце проведення занять: навчальні аудиторії кафедри за адресою: м. Львів, вул. Зелена, 12.

Сторінка веб-сайту кафедри: <https://new.meduniv.lviv.ua/kafedry/kafedra-zagalnoyi-gigiyeny-z-ekologiyeyu/>

Укладачі силабусу:

Касіян О.П., к. мед. н., доцент
(прізвище, ініціали, вчений ступінь, звання)

_____
(підпис)

Завідувач кафедри:

Федоренко В.І., д. мед. н., професор
(прізвище, ініціали, вчений ступінь, звання)

_____
(підпис)